بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތު ނިންމުން ޝީޓުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތު ނަންބަރު: 2014/HC-A/334
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - ނަން: ޢަލީ އާދަމް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގ.[illegible]/ މާލެ
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A052506
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގ.[illegible]/ މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  - ނަން: [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ. [illegible]/ މާލެ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. [illegible]/ މާލެ
  - ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-608/2009

- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 17 ޑިސެންބަރު 2014
  - ނިންމުނު ތާރީޚު: 01 ނޮވެންބަރު 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޝަރީޢަތު ނަންބަރު: 723/Cv-C/2012
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ޝަރީޢަތުގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވުން.
- ހުށަހެޅުނުތާރީޚު: 2012-04-23
  - ނިންމުނު ތާރީޚު: 2014-07-02

- ޝަރީޢަތް ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު، ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ [illegible] ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ، ދ. [illegible]/ މާލެ، އަލީ އާދަމްގެ ފަރާތުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާއަކީ، ދ. [illegible]/ މާލެ އަލީ އާދަމްގެ ނަމުގައި [illegible] ދ. [illegible] [illegible] ގޯތީގެ ފުރަތަމަ ބުރީގައި [illegible]، 6 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް ބޭނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] އާއި ދެމެދު 1 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަދަލު [illegible] [illegible] އަދި ދ. [illegible]/ މާލެ އަލީ އާދަމް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ؛

އެޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]، "[illegible]" ދ. [illegible]/ މާލެ އަލީ އާދަމް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A052506) ގެ ނަމުގައި [illegible] ދ. [illegible] [illegible] ގޯތީގެ ފުރަތަމަ ބުރީގައި [illegible]، 6 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެމެދު 1 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައި [illegible] [illegible] ކުލި [illegible] ނުދީ އެއްބަސްވުމާއި [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ގ.އައިނާއެލްސް/ މާލެ ޔަހްޔާ އަޙުމަދު، ކޮޓަރި ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން ކުރެވިފައިވާ ދުވަހުން ސަރަޙައްދުން ބެލިއިރު،

ގ. އައިނާއެލްސް/ މާލެ ޔަހްޔާ އަޙުމަދު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A052506) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ގ. އައިނާއެލްސް ހިން ގޯތީގެ ފުރަތަމަ ބުރީގައި އިމާރާތްކޮށްފައިވާ 6 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ ބައްޕާ ބޭނުން ހިނގާ ކޮޓަރި ދޫކުރި ފަރާތުން 1 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައި ފެށިގެން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ތަނުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 ޤަޟިއްޔާގެ 02 ޖޫން 2014 ގައި ކަނޑައެޅުނު ޙުކުމާއި މަސްލަޙަތު އެކަށީ ދެއްކި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 ޤަޟިއްޔާގެ ކަނޑައެޅުނު ޙުކުމްކަމަށް ބުނެފައިވާ "ހުކުމުގެ ދަށުން ކުރި އިޖުރާއަތުގެ ޝަރީޢަތް ދިނުން ބޭރުގެ ރަޙްމަތުން އަރިހުން ބާތިލުވޭ.

02- މި މައްސަލާ ބަލަންޖެހުނީ ބާރުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅުނު ޙުކުމެއް ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކަނޑައެޅުނު ޝަރުޢީ ނުކުތާ ޤާނޫނީ އެއްސޮއި ދިނުމަށް ކަމަށް ބެލުނު ބަދަލު އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި އެއްގޮތްވާ ޙުކުމް ފާސްކުރުމަށް ދެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ޝަރީޢަތުގެ މަބާދިއުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުގެ ތެރޭގައި:

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާގޮތުގެ މަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ އެންމެހާ ޝަރީޢަތްތައް ހިންގަންވާނީ އަދުލުވެރިކަމާއެކު، ކަނޑައަޅާފައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޖުޑީޝަރީން މަސައްކަތުގައި ބެލުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާނީ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ހައްޤު ކުރިމަތިލާ ކަމަށް ބުނާއޮތްކަމުގައިވާނަމަ، އަދި ޤާނޫނުގެ ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމަށް ޓަކައި، ދައްކާފައިވާ ފަރާތަކަށް އަދި 3 ސެޕްޓެމްބަރު 2011 ވަނަ ދުވަހު ކޮޓަރި ކުއްޔަށް ދޫކުރި ކުލި ކޯޓުން ހިފާއިރު ފުރުޞަތު ދޭންޖެހޭ ހުއްޖަތްތަކެއް "ބޭނުން ފާހަގަ" ކުރަމުން ހިފައި ދައްކާނެ ގޮތަށް ރައްކާތެރި ސިވިލް ކޯޓުން ރަސްމީ ކަނޑައެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ހުށަހެޅި ފާޑުކިޔުމެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2011/HC-A/132 ގެ ފަނޑިޔާރުކަލޭގެ ރައުޔުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލާފައި، މި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގައި މުސާރަދިނުން ކުރި ދައްކަންޖެހޭ ހިނދު، ކުރި ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ބުނެފައިވާ ކުރި ނުދައްކާ ކަމަށް ވަކިކުރުމަށް ގޮތް ދެވިފައިވާ ފަދަ ފަރާތްތަކަށްވެސް އިން އެއްބަސްވުމުގެ ތަފްޞީލުތަކުން ލިޔުމުން ވަޒީފާއިން ގޮތުގެ ހަމަޖެހުމުގެ ދަރަޖައަކަށް އަޅާ މާއްދާގެ ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހެޅުނު ސިވިލް ކޯޓުގައި ހުށަހެޅުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2011/HC-A/132 ގެ ފަނޑިޔާރުކަލޭގެ ރައުޔުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) މި ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅޭގޮތުން ކުރެވުނު ނިންމުމުން ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ގޮތުގައި އުސޫލުތަކަށް ގޮތުގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.

03- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުން ގޮތުގެ ތަފްޞީލަކީ، އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޢަލީ މުދަލުގެ ސަބަބުން ހުށަހެޅުނު ނުކުތާތަކަކީ، އެނގޭގޮތަށް ބުނެފައިވަނީ ދީ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދަޢުވާއާ ފަރާތްތަކުގެ، މައްސަލައިގެ ގޮތުން ފުރިހަމަ ޝަރުޢީ ގޮތުގެ ދަރަޖަތަކުން ބެލިއިރު، މިމައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ވަކިކޮށްފިއްޔާ ދެން ވަރަށް ކުރެވިފައިވާކަމެވެ.

(ށ) އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާއަކީ، ޢަލީ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ގ. އަލިމަސްގެ ހިއްސާ ގޮތުގެ ފުރާޅުގައި ދިރިއުޅުމަށްފައިވާ 6 ކެޓަގަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ހިއްސާ ދޫކުރުމާއި ގޮތުން ގުޅޭ ވަސީލަތް ފުރާޅުގެ ތާރީޚު 1 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން ކުރި ދައްކާފައިވުން ނުދައްކާ އެއްބަސްވުމުގެ ގުޅޭ ވަސީލަތް ފުރާޅުގެ ފައިސާ ދައްކާފައިވާ ކަމަށް ކަމަށްބުނެ ގެ ސަބަބުން ޢަލީ ފަރާތުން ދިރިއުޅުމާއި ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުން ހަމައެކަނި އެދި ޢަލީ ފަރާތުގެ ފައިސާ ދައްކާފައިވާ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިގެން ގޮސްފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

އަދި އެބުރި ފޫޖޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ގ.އަތިރިއާގެއަށް އެޕީލް ކޯޓުގެ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅި 06 ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ކޮށްދީ ނިންމާދޭނެ ތާރީޚް 01 ސެޕްޓެމްބަރ 2009 ގައި ވާއިރު އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އަދި އެބުރި އަދަދު ނުނިމުނުގެ ސަބަބުން ފޫޖޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ގެއްލުންވެފައިވާ މައްސަލައާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދައިދިނުމަށް، އޭގެސްޓް 2011 ގެ ނުވަ، ނުވަ ދުވަސްތަކުގެ ފައިސާއިން ދައްކަންޖެހޭ އެހެން ފަރާތަކަށް އަދި އެބުރިގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމާއި ކަމަށްބުނެ، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އަދާކުރުމަށް އަދި އެބުރިގެ މައްސަލައިގެ ބަދަލުދިނުމަށް އެދި ފޫޖޯ ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުއްވިކަން އެނގެން ހުންނަކަމާއި؛

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 މައްސަލައާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 މައްސަލައާއި ދެ މައްސަލައާއި އެއްބާރުގައި ހިންގާފައިވާ ދެމައްސަލައިކަން އެނގެން ހުންނަކަމާއި،

ދ. އަތިރިއާގެ ކުރިން ގޮތުގެ، ފަރާތަށް ބަދަލުގައި ހަދައިދިން 6 (ހައެއް) ކޮޓަރީގެ އެޕާޓްމަންޓް ނިންމުން ހިފުމަށްކަނޑައެޅުން ދުވަހުންފެށިގެން 1 ސެޕްޓެމްބަރ 2009 ގައި އެއްބަސްވުމާ ނިންމައިނުދިން އަދި އެބުރި ހިފުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ތާރީޚަށްދީފައިނުވާތީ، ދަޢުވާކުރާ ބަދަލު ސަބަބުތަކާއި ސާބިތުކުރެވިފައި، އަ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައެޅުން ބަދަލު ދެއްކުމަށް، އެއްބަސްވުމުގެ އެންމެ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައިވާ ދުވަސްދުވަހަށް ހިތުން އަދި އެބުރިގެ އަނބުރާދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 މައްސަލައިގައި ޤާޟީގެ ކުރައްވާފައިވާ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުދުވަހު ކުރެއްވި ކަމަށްބުނެވިފައިވާކަން ހެދޭ މައްސަލައިގައި ޤާޟީގެ ކުރައްވާފައިވާކަން އެނގެން ހުއްޓެވެ.

(ނ) ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 މައްސަލާ ބިނާވަމުންދާ ދަޢުވާއިން އަދި އެބުރިގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 މައްސަލާ ބިނާވަމުންދާ ދަޢުވާއިން އަދި އެބުރިގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހަމަ އެއް ދަޢުވާއަކަށް ކަން އެނގެން

އޮންނަކަމާއި، އިސްތިއުނާފުގެ މަރުޙަލާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުގެ އެދުމާއެކު އެދެމައްސަލަ ނިންމިފައިވަނީ ދެ މައްސަލަ އެކުއެކީގައިކަމާއި؛

އަދި އާދަމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/333 ޤަޟިއްޔާގެ ދަށުން ބެލުން މައްސަލަ ނިމިފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1833/Cv-C/2011 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފަން އެހެން އޮޅުމާއެކު އިސްތިއުނާފު [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާޤުވެއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

[illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 723/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭފަދަ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރީމެވެ.